

TELEGRAFUL ROMAN,

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 54.
Epistolele neînscrise se refuză. Articolele nepublicate nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litera garmond

O pastorală.

Sibiu, 28 Novembre n.

Episcopatul romano-catolic din Austria a fost întrunit în conferință pe la mijlocul lunii acesteia, și într-o altă chestiune de interes intern pentru biserică în fruntea căreia stau membrii episcopatului, a fost pusă în discuție și chestia națională, frecările și dușmăniile cari au luat proporțiuni atât de mari întru diferitele popoare ale Austriei, în cât o paucă conlucrare (pe teren politic), spre binele și fericirea statului întreg, pare a fi devenit curată imposibilitate.

Discuția animată asupra chestiei, care a fost tratată cu pricepere și calmitate din toate părțile și din toate punctele de vedere, a dat drept rezultat hotărârea luată din partea episcopatului de a se adresa o *pastorală colectivă* tuturor credincioșilor bisericii romano-catolice din Austria, în care aceștia să fie îndemnați la toleranță unii față de alții, la respectarea reciprocă a naționalității de care se țin, la iubire creștină și la înfrățire.

Pastorală a apărut și în ziare, și ideile fundamentale cuprinse în ea sunt vrednice de a fi înregistrate și pe seama altora, nu numai pe a credincioșilor cărora a fost adresată.

Pastorală se pune pe acel punct de vedere, că diversitatea popoarelor, desbinarea lor după limbă, e de la Dumnezeu, e plan dumnezeesc, căruia nimeni nu poate să se împotrivă. Baza bisericii este iubirea. Acesta iubire creștină nu poate însă admite promovarea binelui unei naționalități cu călcarea în picioare a drepturilor altora și cu nerespectarea iubirii și dreptății ce compete vecinului ori semenului. Dacă Austria e așa cum e, stat compus din mai multe popoare, de diferite limbi, este a se atribui prevedinței divine, pentru-că e opera ei. Ear' aceea ce vine de la prevedință, trebuie primit așa cum e, și trebuie lăsat să rămână așa cum a fost planuit din început.

Austria e un stat ce are multă asemănare cu biserica, fiind-că, precum la sinul bisericii află scut și adăpost ori-și cine, așa și în statul numit au loc, unul lângă altul, toate popoarele, cu toate limbile lor proprii naționale. Biserica nu dușmănește pe nimeni și nu dă întâietate nimănui, și tocmai așa face și puterea cea mai înaltă din Austria, care încă e „din mila lui Dumnezeu!” Biserica stimulează iubirea față de națiunea proprie, dar' o condamnă când ea se prefăce în nedreptate față de obiceiurile și față de limba altor popoare! Dacă cultura, dezvoltarea istorică, forțele de cari dispune, au asigurat pe seama unui popor rol de frunte, rol de conducere, prin această poporul acesta n'a primit nici o îndreptățire să asuprască pe celelalte cu cari trăește împreună și se le împedează în dezvoltare și în ajungerea la fericire!...

Și așa mai departe, tot în tonul acesta o duce pastorală, semănând întru credincioșii de diferite limbi pacea, toleranța, iubirea creștină.

Lucru frumos și vrednic de laudă. Pentru-că acesta e chemarea bisericii creștine, să propage iubirea întru oameni și pacea pe pământ.

Când laudăm deci îngrijirea ce o arată episcopatul romano-catolic din Austria față de poporațiunea de acolo, aflătoare în continuare certe și ciocniri politice pentru limbă și naționalitate, și dorința de a o vedea eșită din aceste lupte pugnabile pentru binele public: nu ne putem înăduși părerea de rău, că la noi, în Ungaria, nu se întâmplă așa ceva, nu se face același lucru din partea clerului înalt romano-catolic (căci și la noi există diversitatea de popoare și de limbi, ca în Austria, și și la noi există tendințe de suprematism, cu asuprirea altora), ci din contră, tocmai acolo unde e vorba de asuprirea altora (în ce privește limba și naționalitatea) vedem că la noi se pun în frunte prelați și dignitari bisericesti romano-catolici, pentru a da mână puternică de ajutoriu acelora, cari aruncă întru oameni semința urei și a dușmăniei, în loc de pace, de toleranță și iubire frățească.

Câte reuniuni de magiarizare se află în țera noastră, toate stau sub protectoratul și sub buna purtare de grijă a clerului romano-catolic, inferior și superior, pentru-că întregul cler romano-catolic de la noi pare a fi adaus la vorbele scripturii despre o turmă și un păstor încă și acestea: „o țera și o limbă”, eșite din creerii sovinișmului, trecând cu vederea aceea ce atât de corect se spune în pastorală de care făcurem pomenire, că popoarele și limbile sunt de la Dumnezeu, diversitatea lor e o operă divină, de care nu are nimeni dreptul să se atingă!

Dar' așa credem, că va veni vremea, când lumea va înțelege și la noi lucrul acesta, și când fiecare popor va fi lăsat să trăească așa cum l'a lăsat Dumnezeu, cu limba sa, cu obiceiurile sale, cu tradițiile sale, în pace și frățietate unul cu altul, așa cum e spre binele și folosul statului din care face toate parte. Căci nu fără scop a dispus puterea divină, ca împreună să formăm statul ungar!

Despre memorandum.

Ziarul „Revașul” din Cluj scrie despre memorandumul episcopatului gr. ort. român, înaintat ministrului de instrucție în chestia proiectului școlă de lege, următoarele, în numărul din urmă:

„Am cetit cu rară plăcere Memorandumul acela demn și bărbătesc, pe care Vlădicii bisericii române gr. ort. ca reprezentanții bisericii gr. ort. române din Ungaria și Transilvania”, l'au înaintat ministrului de culte și instrucțiune publică, ca protest contra cunoscutului plan de lege, prin care din școlile noastre ar vrea să facă nește u-nelle de magiarizare și nimic altceva.

Și ar tribui să cetăscă fie-care român acest Memorandum. Nu e lung tare, dar' spune foarte mult, pentru-că spune tot. Nu e nici aspru, ba pe unele locuri e din cale afară conștient, dar' pe lângă blândețea acestă evanghelică se vedește o hotărâre neclintită și o credință de apostol, care nu și perde nici-odată încrederea în dreptatea cauzei sale.

Intr'adever impresia ce o lasă cetitorului nepreocupat e înălțătoare, e serbătorască. E impresia ce ar fi trebuit să se deștepte prin serbarea cum se cuvine a iubirii celor dintâiu școlă ro-

mânești Laudă și cinste se cuvine autorilor acestui memorandum. Nu știu de și vor ajunge scopul principal, dar' în situația acestă de confuzie și resignare, ei vor reuși negreșit a ridica multe inimi abătute și a îndrepta mințile multor rătăciți din mijlocul nostru, cari pierd busola adevăratei orientări. Pentru-că „Memorandumul” acesta e un act politic de primul rang. Nu zic că nu s'ar fi putut face și mai înalt și mai puternic — dar' întru împrejurările decadentei politice de azi e un act de înălțare politică. Nu e o suplică umilită, ca multe altele, nu e o simplă scrisoare biurocratică, spre a vedea o nemulțămire, ci e o adevărată analiză critică a unui proiect de lege absurd în sine, și primejdios în urmările absurdității sale. Și mai e în urmă un manifest loial, deschis și hotărât, în care se cuprinde totă hotărârea Românilor de a rămâne ceea ce sunt, Români, și de a-și apăra, ca și strămoșii lor, limba, mai mult de cât viața. În sfârșit Memorandumul episcopilor români gr. ort. e un cuvânt demn spus la timp potrivit.”

Fragmente istorice.

Despre boerii din țera Făgărașului.

De
Non quis, sed quid.
(Urmare).

4. Negrea de Braza et Pozsorta, o ramură din Pozsortai de Pozsorta — v. mai sus nr. 1, — au diploma citată, de la Catharina Brandenburgica din Făgăraș 17 Maiu 1630 în privința posesiunilor sale din Braza și Pozsorta. — Veți Pozsortay.

5. Popa alias Gusiaia de Braza et Pozsorta, recunoscuți de nobili prin sentința tablei regești din anul 1793. (Veți Pozsortai 1.)

d) In Lissa, cu 282 case și 1511 locuitori, comună fostă grănițărăscă cu stațiunea companiei domestice a IX-a din regimentul prim român de graniță, unde aflăm următorii boeri:

1. Gaur de Lissa, cu 14 patri-familii, au diplomă de la Ana Bornemisza din anul 1664.

2. Gravul alias Egeresy de Lissa, 3 patrifamilii, cu diplomă de la G. Bethlen din anul 1613 și genealogie din anii 1730 și 1792.

3. Paller de Lissa, 24 patrifamilii, cu diplomă de la Ana Bornemisza din anul 1664 și genealogie din anul 1792.

4. Popa de Lissa, 14 patrifamilii, cu diplomă de nova donațiune de la Ana Bornemisza din Segesvár 3 Novembre 1664, dată lui Ioan și Radu Popa alias Popacs de Lissa

5. Salamon alias Boer Bulbuk de Lissa et F.-Szombatfalva, 43 patrifamilii, cu diplomă de la M. Apafi din anul 1663, având insemne nobilitare: un călăreț pe cal alb ține în mână dreptă paloșul înfipt în cap de turc.

e) Sâmbăta-de-sus, cu 374 case și 1704 locuitori:

1. Brancovan Vodă Constantin Principele și Vaivodă al Valachiei transalpine și comite al sacralui imperiu roman la 23 Iunie 1678 capătă donațiunea peste domeniul Sâmbă-

băta-de-sus de la Mihaiu Apafi principele Transilvaniei, unde Brancovan a zidit mai sus în pădure biserica mănăstirei de la Sâmbăta-de-sus. In 21 Iunie 1723 s'a făcut actul de predare și primire a domeniului, prin mâna Logofetului Stanciu în numele lui Brancovan, care într'aceea la anul 1695 fu investit din partea lui Leopold I cu titlul de principe al imperiului roman. Ultimul descendent, George Brancovan, refugiat la Brașov, a dăruit domeniile Sâmbăta și Poiana-Mărului bisericii grecești din Brașov, care le stăpânește și în prezent. Mănăstirea Sâmbetei însă a căzut în ruine, a căror stare prezentă a fost ilustrată prin Dr. Emil de Pușcariu după cum se vede în Documente de Dr. Il. Pușcariu, tom. I, pag. 385.

Afară de domeniul Brâncovenesc al bisericii grecești se află în Sâmbăta-de-sus și următoarele familii boerești:

2. Bulbuk de F.-Szombatfalva et Lissa. (A se vedea Lissa.)

3. Coman de F.-Szombatfalva, la anul 1535 se confirmă un schimb de posesiune boeronală întru Coman de F.-Szombat și întru fiii lui Aldea Byka de Voivodeni. (Veți Bika.)

4. Porcolab alias Fekete de F.-Szombatfalva, la anul 1534 face un schimb de posesiune boeronală cu Bica de Voivodeni. (Veți Bica.)

5. Pilce de F.-Szombat, cu diplomă de la G. Bethlen din Alba-Iulia 25 Maiu 1617. (Veți Bica.)

f) In Sâmbăta-inferioară, cu 500 case și 510 locuitori. Acestă comună fiind pur fiscală cu o curte dominală, nu are boeri, ci este renumită numai prin actul lui Andreiu III din anul 1291, prin care Făgărașul și Sâmbăta au fost adjudecate pretendentului Ugrinus, dar' fără succes real. (Va urma.)

Adunarea din Sebeșul-săsesc.

— Raport special —

Sebeș, 24 Novembre.

Conform convocării semnate de dnl. Sergiu Medean, Zevedeiu Murășian, Avram David, Avram S. Păcurariu, Isidor Blega, Ioan Bojță, Dr. Alexandru Străvoiu și Dr. George Măcelariu, s'a ținut Joi în 17 Novembre a. c. adunarea de protestare contra proiectului de lege școlară al ministrului Bezoviczy.

În butul vremei urite, această adunare a fost una dintră cele mai importante, câte s'au ținut, și se vor ține.

Erau de față în sala cea mare de la Hotelul „Leul de aur” peste 1000 de Români și o lume întregă de muieri.

Adunarea purcedând la constituire, la propunerea dlui Zevedeiu Murășian se proclamă președinte Sergiu Medean, ear' notariu Dr. Alexandru Străvoiu.

Treându-se la ordinea zilei urmază: darea de sevă a membrilor comitetului municipal.

Darea de sevă o face dl preot Zevedeiu Mușian. Într-o vorbire caldă arată, că cauză, că noi Români ne-am susținut și ne susținem și azi pe plăsurile acestora, avem și o mulțămim numai și numai credinței și curajului, dar' cu deosebire credinței manifestată prin alipirea Românilor către biserică. Treced la darea de sevă, spune, cum de în comitatul acesta, în care din 160,000 de locuitori 110,000 sunt

români, totuși în comitetul municipal sunt numai 40 de membri români. Causa aceasta este a se căuta în împrejurarea, că poporul nostru și noi Români în general nu avem avere și carte, și ca atare nici parte, căci zice pro-verbul:

„Ai carte, ai și parte
„N'ai carte, n'ai nici parte.“

Espunând apoi întemplierile mai însemnate sfârșite cu promisiunea, că membrii români ai comitetului municipal totdeauna vor avea o ținută demnă și românească.

Este viu aplaudat.

Urmază discuție asupra politicii generale din țară și în special asupra proiectului de lege școlară al ministrului Berzeviczy.

Puternice strigăte: „S'auzim pe Dr. Vlad“. Urale nesfârșite. Dr. Vlad apare la tribună. Intr-o vorbire electricizătoare espune situația politică generală din țară, și în special arată pe larg și la înțelesul tuturor proiectul prezentat de ministrul Berzeviczy, pentru reforma legii școlare. Aprôpe după fiecare zicere se audia: „Nu ne trebuie“, „Mai bine dăm școlii noastre foc“, „Jos“, „Așa e“, etc. Ear' când a sfârșit, aplausele nu mai încetau.

Au luat și alții cuvântul în chestia această, arătând toți pericolul ce 'l învôlvă în sine acest proiect pentru naționalitățile din țară, când ar deveni lege.

La propunerea dlui Dr. George Măcelar adunarea cu mare însuflețire și unanim pri-mește apoi următoarea

Rezoluție:

I.

Cu mulțămită se ia la cunoștință darea de seamă a membrilor comitetului municipal și adunarea le votază încredere deplină pentru ținuta lor demnă și românească.

II.

Ear' cu privire la proiectul de reformă a legii școlare,

- având în vedere că acest proiect nesocotește legi fundamentale din constituția țării, legea despre egala îndreptățire a naționalităților, ninsind la revisuirea ei în detrimentul egalei îndreptățiri;
- având în vedere, că el vatemă adânc autonomia garantată prin legi a bisericilor noastre naționale, și investite cu dreptul de a înființa și susține școlile;
- considerând mai departe că numitul proiect constituie o violare a dreptului înăscut fie-cărui cetățean la limba sa proprie maternă, care singură îi poate garanta dezvoltarea sa normală în cultură;
- considerând că în ultima analiză scopul noului proiect școlar este îndreptat în contra existenței tuturor naționalităților din această țară, ținând direct la desnaționalizarea lor;
- considerând în fine, că prin astfel de tendințe se propagă ura de rasă și se periclităză conviețuirea pacinică a diferitelor opore cari constituiesc această țară:

Adunarea alegătorilor și a poporului întrunit protesteză solemn contra acestui proiect de lege și declară că va lucra din toate puterile, ca el să nu devină lege.

III.

Adunarea luând act de energicii pași întreprinși de episcopatul român în contra noului proiect de lege școlar, — îi exprimă mulțămitele sale.

Inainte de încheiere Dr. George Măcelariu face propunerea a se alege un comitet executiv în afacerile politice pentru cercul electoral „Sassebeș“ și se alege: Sergiu Medean, Zevedeu Murășan, Dr. Alexandru Străvoiu, Isidor Blaga, Nicolae Cărpinișan, George Șeulean, Ioan Halalai, Avram S. Păcurariu și Dr. George Măcelariu.

Eshauriat fiind programul, după-ce dl Isidor Blaga în numele adunării mulțamește dlui Dr. Aurel Vlad pentru-că a luat parte și el la această adunare, — presidentul mulțămind tuturor pentru participare, — declară adunarea închisă la orele 1¹/₂. T...

Din protopresbiterate.

Conferență preoțescă în tractul Alba-Iulia.

— Raport special —

Poiana, 5 Novembre v.

Conform convocării publicate în „Telegraful Român“, Joi 4 Novembre st. v. a. e. a avut loc în localul școlii din Alba-Iulia oraș conferența preoțescă a tractului acestuia.

Ca ori și cărui bun lucru, i-a premers sf. liturgie, predica și invocarea duhului sfânt.

Serviciul divin a fost oficiat de preoții: I. Iliescu și G. Albu, ear' predica a rostit-o părintele C. Suciu.

Terminându-se la ora 11 serviciul divin, membrii conferenței întăriți sufletește se întrunesc în localul școlii spre a-și începe activitatea.

Conferența se deschide prin presidentul protopresbiter I. Ieculescu, care în cuvântul său accentuează însemnătatea întrunirii de astăzi exprimându-și salutul său frățesc în termeni călduroși și bine aleși.

După acesta se alege un notariu spre purtarea procesului verbal în persoana preotului C. Suciu.

Prin cetirea apelului nominal se constată numărul aprôpe complet al membrilor, de-și timpul era puțin favorabil, ceea ce dovedește interes mare față de această instituțiune salutară.

Se deschide discuție spre a se face observările necesare asupra serviciului și predicii și se află modul servirii de corect și săvârșit cu demnitatea recerută. Cât privește predica, membrii conferenței o consideră ca lucrată cu mult sentiment, conținând idei bune și folositoare, ear' modul predării se privește ca corespunzător unei predice bisericesti.

Preoților liturgisitori și predicatorului — li-se exprimă mulțămită.

Urmând la ordinea zilei comunicarea rezoluțiunii consistoriale asupra ultimei conferențe, conținutul ei frumos se ia cu plăcere la cunoștință.

La cunoștință se ia și comunicarea ordinilor mai înalte, în ce privește conferența.

Se dă cetire operatului „Beția și luxul, — mijlocele pentru estirparea lor“ lucrată de preoții V. Opoiu și I. Frâncu.

Tema cuprinzând în sine idei din practica vieții, ce obvin înainte aprôpe fie-cărui preot, și lucrată fiind într'o românească bună, într'un stil ușor și limpede, autorilor li se exprimă laudă și mulțămită.

Disertația „Cari sunt măsurile pentru estirparea concubinatelor“ având a servi pe viitor preoților din tract ca un îndreptar, este a se lucra pentru conferența viitoare pe temeiul paragrafului din legea civilă, referitori la acest punct.

La ordinea zilei urmază cetirea temei lucrată de preotul din Aiud I. Rusu, de cuprinsul: „Cari sunt datorințele preotului ca duhovnic?“

Disertația a fost ascultată cu mult interes, ținând încordată atențiunea membrilor conferenței până la sfârșit.

Fiind tema lucrată cu multă cunoștință de cauză și aprofunditate, se exprimă autorului mulțămită protocolară.

Finindu-se disertațiunile, urmază la rând propunerile.

Membrii aflând necorespunzător timpul ținerii conferenței în luna Novembre, fac propunerea, ca pe viitor conferența să se țină în jumătatea a 2-a a lunii August.

Presidentul află de bine a deschide discuție și asupra unei întrebări pe carea voaște să o aducă la clarificare. Întrebarea a fost de cuprinsul: „Că s'ar pute ore înființa un curs de cantorat în acest tract“.

Majoritatea e de părerea — că ar fi potrivit înființarea unui astfel de curs în centrul archidieceesi pentru uniformizarea cântărilor bisericesti.

Vorbindu-se cu această ocaziune și despre pedepsa ce și-ar contrage cel ce absentează fără motiv de la conferență, se decide rămânerea pe lângă pedepsa de 10 cor. conform ordinului consistorial, ear' cele 10 cor. în favorul fondului protopopesc se privesc ca șterse.

Se alege doi verificători în persoanele preoților Fl. Rusan și N. Cado, pentru autentificarea procesului verbal.

Se noteză, că o deosebit de bună impresie făcând prezentarea tuturor preoților în reverență.

Eshaurindu-se ordinea de zi presiul exprimă mulțămită membrilor conferenței pentru activitatea dovedită și dorind, ca sămănța sădită în această conferență să aducă bune rode, declară conferența închisă la orele 2 p. m.

Ne-am adunat apoi la ospătăria orașă-nescă la masa comună.

Toaste au fost ridicate în sănătatea I. P. S. D. Archiepiscop și Metropolit I. Metianu și în onora presidentului I. Tculescu.

Ne-am depărtat apoi fiește care pe la ale sale cu impresiuni bune și adânc împărite în inimile noastre.

Preotul Al. Băieșan.

De la sate.

Sfințirea bisericii din Căpâlna

Ziua de luni: „Arhangeli Gavriil și Mihail“, a fost pentru locuitorii din Căpâlna una din zilele cele mai frumoase! Pentru-că atunci și-au vădut cei din Căpâlna realizată speranța lor. De multă vreme se simția lipsa unei biserici mai mari și mai acomodată. Multă vreme au obosit și au lucrat, până ce au ajuns să vadă biserica lor gata, așteptând numai, ca mirele ei să și facă intrarea sa.

Mandatar al Excelenței Sale Dlui Archiepiscop și Metropolit Ioan Metianu a fost numit dl Sergiu Medean, protopresbiter al tractului Sebeș. Acesta Luni dimineața, însoțit de dl Octavian Murășan, a și plecat la Căpâlna. La intrarea în satul Săsciori, a fost așteptat de un banderiu în frunte cu învățătorul Păcală din Căpâlna. Acesta în puține cuvinte alese și la loc îl bineventeză, la ceea ce dl protopresbiter mulțamește, și luați de banderiu în mijloc, pleacă mai departe.

În Laz se atașeză preoții Ilie Moga, parochul din Laz și Nicolae Cărpinișan, paroch în Răhău. Drumul, din Laz începând până la graniță, este unul din cele mai frumoase. Acum ești la un nivel cu râul, acugi te niți de la o înălțime în jos, de te cuprinde grăză. De odată apare Căpâlna. Bubuitul trăscurilor străbate văzduhul, și în sunete de elopote intrăm în sat. Înaintea școlii întreg poporul cu preotul local Vasilie Dobre în frunte. Preotul Dobre mulțamind bunului Dumnezeu, că i-a ajutat să vadă biserica terminată mulțamește și dlui protopresbiter, care întotdeauna i-a stat într'ajutor. Poporul erupe în pu-ternice: „Să trăiescă“.

A răspuns dl protopresbiter, asigurându-i pe toți că el, ca cap al tractului Sebeș, totdeauna când vor avea ceva la inimă le stă și le va sta într'ajutor.

După acesta intrăm cu toții în școlă, unde domni preoți, s'au îmbrăcat în hainele bisericesti.

Imbr-cați preoții, am plecat spre biserică; aici cu cântarea „Inoște-te, inoște-te, noule Ierusalime“, etc... s'a încunjurat biserică, cetindu-se cele trei evanghelii împreunate cu ecteniile prescrise. Ear' apoi observându-se formele prescrise de tipic, s'a făcut intrarea în biserică.

Biserica Căpâlniei poate servi de decor și unuiașt mai frumos și mai bogat. Laudă vouă Căpâlnarilor, căci pe lângă totă sârcia voastră, totuși ați putut zidi o astfel de biserică.

Imediat s'a început sfințirea apei, ear' după această liturgie. La locul acomodat (în loc de „Pricestnă“) dl protopresbiter Sergiu Medean a ținut poporului adunat o predică, prin care a stors lacrimi din ochii tuturor.

După liturgie dl protopresbiter a stropit cu apă pe toți cei adunați, ajutându-i și preoții: Nicolae Cărpinișan și George Perian, preoții Ilie Moga și Vasilie Dobre ocupați fiind în altariu.

După-ce au fost terminate toate, ne-am adunat la un banchet în ossele dlui preot Vasilie Dobre. În decursul mesei au urmat toastele obișnuite. Primul a fost ținut de dl protopresbiter Sergiu Medean pentru Excelența Sa domnul archiepiscop și metropolit Ioan Metianu. Urale nesfârșite la „dresa Excelenței Sale. S'a cetit apoi o odă ocașională de cătră preotul emeritat Ioan Oprean. S'a ridicat în urmă notariul Florian și în sănătatea protopresbiterului își ridică păharul. A doua-oră se scôlă protopresbiterul și mulțamind notariului toasteză pentru organele admini-

strative și în special pentru notariul Florian, ear' preotul N. Cărpinișan pentru epitropie, comitetul parochial și preot, asemenea preotul Ilie Moga pentru epitropie și comitetul parochial cel vechiu, care a pus basă la fondul din care cu timpul să se zidescă biserica, etc. etc.

Sera la 7 ore s'a ținut petrecerea. S'a jucat „Florin și Florica“. Fôrte bine a fost predată și interpretată piesa. Asemenea și declamațiunile au succes cât se pôte de bine. În urmă s'a încins un joc adevărat românesc, care a durat până în zori de zi.

De încheiere țin să mai amintesc încă ceva. Pictura a fost făcută de dl Alexandru Henția, absolvent al școlii de pictură din München, tablourile sunt lucrate în stil bizantin într'un mod admirabil, cu deosebire cele 4 icône de pe iconostas. După cum am înțeles, dl Henția nu a voit să primescă nici o remunerație, numai rebonificarea speselor avute cu procurarea materialului. Icônele sunt lucrate pe tinichea în mărime aprôpe naturală.

Răspătătescă-i bunul Dumnezeu însuși!
Tavi.

NOUȚĂȚI

Curtea regală română a părăsit Sibiu, mutându-se Sâmbătă la București, în reședința de ărnă.

Hirotesire. P. S. Sa Episcopul I. I. Papp al Aradului a hirotesit Luni, ziua Arch. Mihail și Gavriil, pe părintele ieromonah și director al seminarului arădan Roman R. Ciorogariu întru protosinod.

Reformele școlare. Se crede, că guvernul va pune în discuție parlamentară proiectul de lege despre reformele școlare imediat cum dăta va fi capabilă de muncă, și anume pentru a mai îmblănci opozițiunea. Adecă ei se cêrtă, și nouă ni-se sparge capul!

Demonstrațiuni studentesti în Budapesta. Sâmbătă, în timp ce în sala festivă a universității din Budapesta decurgeau promoțiunile, afară la strada studenții au înscenat demonstrațiuni (ca semn de protestare contra guvernului pentru înfrânarea opoziției). În-trevedind poliția, câțiva studenți de pe balcon au aruncat în poliști cu cărămâci și bolovani de cărbuni de pêtre. La această poliști au dat năvală și au intrat și în interiorul universității, unde un student mai voinicos a ras comisariului o palmă, somându-l să iase de acolo cu „husarii lui Tisza“, căci universitatea e loc imun. Urmarea acestei palmuii a fost, că poliști au scos săbiile și au început să taie fără nici o cruțare. Sunt o mulțime de răniți, întré cari și un docent. Abia într'un târziu, la întervenirea rectorului și decanilor, au încetat poliști cu tăieturile.

Distincție. Domnul Arseniu Bunea, secretariul fondurilor grănjerești și preot gr. cat. în Sbiu, a fost numit protopop onorar.

Distincție întârziată. Fôia oficială a comitatului Hunedôra făcea cunoscut în unul din numerii sei din zilele acestea, că M. Sa regele a conferit lui Dumitru Lăcătuș, notariu în Zam, crucea de argint ornată cu corônză, ca recompensă pentru serviciul de 40 ani pe cariera notarială. Distincția însă a venit prea târziu, fiind-că notariul Lăcătuș își dorme somnul de veci deja de trei luni.

O vorbă cuminte. „Budapesti Hir-lap“ ocupându-se în numărul dto 22 Nov. cu cele petrecute în ședința de Vineri noaptea a dietei și cu „manifestul“ cătră „națiunea“ și „ădresa“ cătră regele a coaliției opoziționale, face privitoriu la „ădresa“ următoarele observări:

— „Regele! Să ne oprim nișel aci. Aceia 'i oer intervenția, cari numai adineaori cărtară (în dietă) Kossuthnôta. Odinô a Kossuthnôta era un cântec fôrte nevinovat și numai pe timpul campaniilor politice a fost avansat la cântec revoluționar al poporului magiar. Azi ea figuréză ca cântec revoluționar și ca atare o și venerăm. Dar' dacă o venerez, nu o profanez și nu o cânt atunci când în nepuțnă și neajutorința mea („tethetelenségemben és gyámltalanságomban“) nu sunt harnic să fac altceva. Nu o cânt deosebi atunci, când în neajunsurile noastre („bajunkban“) ultimul remediu ne este regele. Nu o cânt spre a face bucurie ori ciudă lui Tisza Istrán, și cu atât mai puțin spre a supăra pe regele când n'am nici un motiv să 'l supăr și când iubirea de dreptate a regelui și respectul său față cu constituția 'mi este unul dintré ultimile isvóre de speranță“.

Procese de presă. Alegerea de deputat din Pecica are epilog. Toți oratorii sunt dați în judecată pentru vorbirile politice rostite cu ocazia a ceea și anume: deputatul Dr. Aurel Vlad, candidatul Dr. George Popa și Dr. Ioan Suciu.

Din barbariile insurgenților bulgari. S-a raportat din Salonic, că o bandă de insurgenți bulgari a impresurat casa preotului din Luganița și i-au dat foc. În casă era preotă cu doi copii și ei și cu doi prieteni ai preotului. Toți cinci au ars împreună cu casa. La vestea despre incendiu alergând a casă preotul, bandiții l-au legat și l-au ținut să privească cum îi ard în flăcări copiii și soția, apoi l-au dus cu ei în codri. Ce soarte va fi avut acolo, nu se știe.

Post de contabil. La „Agricola” din Hunedóra s'a scris concurs pentru postul de contabil. Salariu anual 800 cor. și tantiema statutară. Salariul se va urca în raport cu prestațiunile alesului. Termina de concurs 15 zile. — Avis tinerilor noștri!

Celor cari aduc la târg purcei vii li-se face cunoscut, că în urma dorinței generale primarului orașului Sibiu, ca for veterinar de prima instanță a conces să se vîndă purcei vii și în piața legumelor (Huet-Platz), nu numai în tî-gul de vite.

Pentru onomastică. Presidentul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, Victor Iordășianu, din privilegiu onomastice sale dăruiește fondului de 20 filieri pentru cumpărarea unei case cu hală de vînzare, al acestei Reuniuni, 5 cor.; fondului „Asilului” pentru adăpostirea orfanilor și neputincioșilor, întemeiat de Reuniunea română de înmormîntare din Sibiu, al cărei secretariu e, 5 cor.; și fondului ce se creează la „Reuniunea română de sgricultură din comitatul Sibiu”, al cărui secretariu e, anume pentru stipendiarea unui tiner spre a se califica în vîrit, 5 corone.

Rugăciune. Cu ocaziunea deschiderii școlii celei noue din Brejcu dl protopresbiter Constantin Dimian a rostit următoarea rugăciune: „Dzeule, Dzeul nostru! Cătră tine înălțăm glasul rugăciunii noastre și Te plecăm genunchii noștri în această școlă nouă pe carea credințioșii acestei parochii au ridicat-o spre creșterea și luminarea fiilor lor. Placă-ți urechia Te, ascultă rugăciunea noastră și precum ne ai susținut până acum, așa nici pe viitoriu nu-ți uita de noi și nici nu-ți întoroc față de la noi, Domnul nostru! Ajută-ne în ziua necazurilor și ne întărește în credința cea adevărată. Numai cătră tine alergăm Prea-puternice Părinte și Te ne rugăm, ca să dai filii noștri, cari vor învăța în această școlă, duhal înțelepciunii, duhal înțelegerii, duhal adevărului și al dreptății, al păcii, al dragostei și al iubirii de frați, al înțelegerii între noi toți, ea cu toți să ne păzim credința noastră neclătită întru tine. Întărește Dōmne și pe învățătorii lor, ca să și potă împini cu sîntenie datorința de părinți adevărați sufletești, ca astfel să ne potă conduce copiii cătră mărirea și fericirea lor, spre bucuria părinților și fala și mândria noastră a tuturor. Primește Dōmne jertfele tuturor cari au contribuit cu rodul ostenelelor la ridicarea acestei școle. Răsplătește le lor pentru aceste daruri pămîntești cu darurile Tale cele bogate cerești, cari le ai gătit tuturor celor ce te iubesc pe tine și nădăduesc întru tine. Arată-ne pe toți a fi adevărați apărători ai sîntei Tale biserici și sprijin puternic Preaînălțatului Împărat și Rege al nostru apostolic, ca astfel întăriți cu toate darurile Tale bogate să fim liniștea sufletelor noastre și mîngăierea, că toți ni-am făcut legea de a ne împini datorințele noastre din iudem propriu spre mărirea și fericirea noastră și a fiilor noștri. Primește această școlă sub scutul aripilor tale și o sînteste pe dinaș spre a deveni izvor nesecat de lumină și înțelepciune, curățitoare de tot păcatul, ca împodobii cu toate darurile tale să Te laudăm, mărîm și mulțumim acum și pururea și în vecii vecilor. Amin”.

Posta redacției.

Blăjel. Hotărîrea sinodului a fost modificată în sesiunea următoare, în înțelesul, că — deocamdată nu se pot.

Măgina. Cum vezi din numărul de față, raport ni-s'a trimis din altă parte.

Dlul V. C. în B. E slab scrisă. Nu se pot publica.

Teatrul orașenesc.

Luni (28 Nov.): „Der Vogelhändler”, operetă în 3 acte, de M. West.

Marți (29 Nov.): „Der Meister”, dramă în 3 acte, de Hermann Bahr.

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.

(Urmare)

Așa d. e. la Domnița Balașa Iisus încă e îmbrăcat ea archiereu, șede, binecuvîntă; pe genunchi ține evangelia deschisă; în mîna stîngă, așezată pe marginea de sus a evangheliei, are un sceptru în miniatură, care se potă scote din gaura în care e fixat. În evanghelie se potă ceti: „Veniți la mine toți cei osteniți, și cei însărcinați, și eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul meu peste voi și să învățați de la mine, că sunt blînd și smerit la inimă și veți afla odihnă sufletelor voștre. Că jugul meu e bun și sarcina mea ușoră”. (Mateiu XI, 28).

Altădată e tot ședînd, dar' cu vestmintele antice. Așa d. e. pe tîmpla metropoliei din Iași; ține evangelia pe genunchi. În ea inscripția: „Eu sunt lumina...”. (Ioan VIII, 12).

În catapitēma bisericii teologilor din Cernăuți și în a Mirăuților din Suceava e întrégă figura lui Iisus cuprinsă în o mandorlă aurie (aureola în jurul trupului întreg, nu numai în jurul capului). Aureola eliptică are la margini tricolorul românesc, făcut de pictorul Yobst.

Ca inscripții în evanghelie se mai potrivesc:

„Eu sunt pâinea vieții, carea s'a coborît din ceriu; Cine mîncă din această pâine va trăi în veci”.

„Învățați-vă de la mine, eu sunt blînd și smerit la inimă, și veți afla odihnă sufletului”.

„Eu sunt păstorul cel bun, păstorul cel bun sufletul seu își pune pentru oi; dară năimihul și care nu este păstoriu, căruia nu sunt oile ale lui, vede lupul venind și lasă oile și fuge, și lupul le răpește și risipește oile”. (Ioan X, 11—13).

„Cela-ce crede întru mine, de va și muri, viu va fi. Cela-ce ascultă cuvîntul meu și crede întru cela-ce m'a trimis pe mine, are viața vecilor”.

„Eu sunt viața, voi mlădițele; cela-ce rămîne întru mine și eu viu rămîne întru el; nu judecați cu fătărie, ci judecați dzeptă judecați”.

„Poruncă nouă vă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul, precum v'am iubit eu pe voi”. (Ioan XIII, 35). „Întru acesta vor cunoște toți că sunteți învățații mei, de veți avea iubire întru voi”. (XIII, 34).

Inscripția de la icōna Maicei Domnului este cea obiceiuită

$\overline{MP} - \overline{OX}$

Îcōnele Maicei Domnului sunt în Orient foarte răspândite, căci și praznicele Mariei ocupă locul prim după cele împărătești. Bă în jurul prasniceilor Precestei se învîrte anul bisericesc întreg. Anul bisericesc începe la răsăriteni în 1 Septembrie și se inaugurează la 8 Septembrie cu „Nașterea Mariei”. În ziua a 8-a se inaugurează și azi la Evrei anul. Încheierea anului bisericesc se face cu „Adormirea Mariei”, la 15 August.

Introducîndu-se anul civil, care începe cu „Nașterea lui Christos” (25 Decembrie), respective cu 1 Ianuarie, au mai perdut prasnicele Mariei din însemnătatea lor; dar' în multe locuri serbeză chiar Români „Nașterea Mariei” în curs de 3 zile, d. e. în satul meu natal Toplița-română și în multe alte locuri.

Poporele cu credința ortodoxă au toate un șir întreg de icōne ale Maicei Domnului, cari se bucură de mare stimă. De ele sunt legate o mulțime de legende, și bisericile în cari se află au devenit adevărate locuri de peregrinațiu.

Cele mai însemnate icōne românești se află înșirate în opul „Tratat despre cinstirea și închinarea icōnelor în biserică ortodoxă și despre icōnele făcătoare de minuni din România ortodoxă”, de Melchisedec, episcop de Roman. București 1890.

Unde e așezată icōna hramului?

După prescripțiile iconografice icōna hramului trebuie să fie pe catapitēma între ușa laterală sudică și pîretele bisericii, adecă în dreapta.

Așa am aflat la Domnița Balașa (Înălțarea Domnului), la biserică Mirăuților, Suceava (sf. George), la catedrala din Cernăuți (Rusaliele), la mănăstirea Putna (Adormirea maicei Domnului), la sfînta Mina din București, etc. etc.

Cu toate acestea aflăm multe abateri de la această regulă.

În bisericile vechi de multe-ori stă hramul în stînga templei, nu în dreapta, anume între Maria și ușa stîngă. În Bușteni e hramul de-asupra ușei drepte (Adormirea). Vezi fig. nr.

Din lipsa de spațiu nu s'au făcut icōnele laterale din rîndul I.

În multe locuri hramul este de asupra ușei împărătești. Aici se potrivesc mai ales când nu e un sfînt, ci d. e. sfînta Treime, formînd ore-cum centrul templei întregi. Așa a fost și la catapitēma cea veche din bisericuța demolată a parochiei centrale din Sibiu (Schimbarea la față). Așa este la biserică nouă a mănăstirii din Sinaia (sfînta Treime). Așa va fi și la catedrala din Sibiu (tot sfînta Treime).

Adese-ori aflăm icōna hramului și pe pîretele din afară, de asupra intrării, ca la sfîntul Nicolae Tabacu din București. La Sinaia hramul (sfînta Treime) este și pe boltitura pronaosului. La mănăstirea Putna (Bucovina) de-asupra intrării, ce duce din pridvor în pronaos (Adormirea), precum și afară de tot, de-asupra intrării în pridvor (tindă).

La bisericile grecești hramul nu este totdeauna așezat ca la noi, fie jos dincolo de ușa sudică, fie sus la mijloc, ci de multe-ori e lângă ușa nordică. Așa d. e. în biserică grecească din București — avînd 2 hramuri — unul este imediat lângă Iisus, în dreapta: Ioan Botezătorul; al doilea imediat lângă Maria, în stînga: Bunăve-

stirea. Vezi fig. nr. ... Între ușa împărătească și cele laterale sunt adecă 2 icōne.

La biserică grecească din Galați hramul „Schimbarea la față” asemenea este lângă Maria, și anume: Ușa împărătească, în stînga Maria, hramul Schimbarea la față, Gerasim, apoi ușa, deci 3 icōne între uși.

În rîndul I se află nu 4 ci 8 icōne; ear' în rîndul al II-lea nu 12 ci 24, adecă 12 prasnice și 10 apostoli; în rîndul al III-lea sunt 10 proroci. N=naframa. U=ușă. Vezi fig. nr. ...

Acest frontariu nu prea este simetric cît privește împărțirea icōnelor de ambele părți, precum se va vedea mai tîrziu.

La biserică Bărboiu din Iași cu hramul sîntilor apostoli Petru și Pavel este ceva caracteristic. Aici aflăm între icōnele principale, imediat lângă Maria pe Gavriil și imediat lângă Iisus pe Maria, adecă împreună Bunăvestirea. Acesta este hramul mănăstirii Vătopădi din muntele Atos, căreia această biserică a fost închinată.

Unele biserici au și 3 hramuri. Așa biserică Pitar-Moșu de la București: 1 Adormirea, 2 Bunăvestirea, 3 Ierarchul Nicolae. Se serbeză toate hramurile. În orient este obiceiul, că la hram se invită însuși episcopul, ori cel puțin un archiereu, ca să pontifice la liturgie în ziua hramului. După „Veniți să ne închinăm...” însă nu se cîntă troparele și condacele tuturor hramurilor, ci numai ale invierii.

Catedrala metropoliei de la Iași are 2 hramuri: sfîntul mucenic George și Intîmpinarea Domnului. I. P. S. Sa metropolitul Partenie Clinceni îmi spunea, că biserică aceasta a fost proiectată să aibă 3 prestole, cu 3 altare. Cele 2 șiruri de colonne și impart interiorul în 3 părți lungărețe și cele 2 părți laterale sunt puse la răsărit în comunicațiune cu cele 2 chiliute din drēpta și din stînga altariului, cari servesc acum ca proscomidie și diaconicon.

La biserică grecească din Brăila încă sunt mai multe hramuri.

Encolpiōne.

Förte adese-ori aflăm pe icōne felurite decorațiuni, atîrnate de grumazul sîntilor ori pe ramele icōnelor: lanțuri, iconițe, medaliōne, bani, cercei, cruci, vestimente etc., cari au de multe-ori mare însemnătate archeologică. Rușii le numesc a) grivna (un fel de ban de metal)=iconița rotundă a unui sfînt, b) tsat=o placă mică de aur ori argint, acățată de gât, c) drobnitsa=verbal pēră de plumb, în faptă însă o decorațiune lată aplicată pe vestimente; d) panagia=o iconiță rotundă, care represintă pe Iisus sau pe Maria. Astăzi aflăm atîrnate asemenea iconițe, numite encolpiōne, și pe pieptul arhierilor noștri ortodoxi, drept simbol al rangului lor ierarchic. Au și formă eliptică sau forma inimei la arhierii metropoliei din Ungaria.

Aceste decorațiuni prețioase se atîrnă mai des de gâtul icōnelor, pentru cari poporul are o deosebită venerație. Cuvîntul panagia e grecesc și însemnă preceastă, preacurată; este atributul Maicei Domnului.

Usul acestor decorațiuni era förte răspîndit în Rusia, și este și acum. El s'a ivit mai întăiu în Rusia pe timpul domniei țarului Mihail Teodorovits. Icōna feciōrei Maria din catedrala Înălțării la ceriu a Maicei Domnului, din Moseva, avea 152 asemenea decorațiuni de aur. Petru cel Mare a dat însă la 24 April 1722 un ucas pentru colectarea acestor bani și decorațiuni, spre a se constata vechimea și valōrea lor artistică. Resultatul scrutării a rămas necunoscut și decorațiile au dispărut.

Aureola.

Aureolă numim decorațiunea cercuală, — de regulă aurie — din jurul capului unei persoane dumezezești, sau a unui sfînt. Se mai numește și nimf sau glorie. W. Durandus numește aureola coronă. O definește astfel (Rat. div. offic. I. I. c. 3): „Christi corona per crucis figuram a sanctorum coronis distinguitur... Iesus semper coronatus depingitur, corona autem huius modi depingitur in forma scuti rotundi”.

Equivela numește aureola στέφανος=cunună sau coronă, ca și Durandus, dar' nu-i zice nici-odată κορώνα. Astfel se numește numai coronă, căciula așezată pe cap.

În biserică grecească aureola este ca o lună plină, un cerc; ear' în biserică apusană are formă eliptică și e marcată numai periferia.

La noi și și la apuseni mai obvine și forma unui triunghiu, dar' numai exclusiv la Dzeu Tatăl; ear' une-ori aflăm și numai ochiul Tatălui cuprins în o astfel de aureolă triunghiulară. Ochiul e simbolul provedinței.

În aureola lui Iisus se observă totdeauna și cele trei brațe ale crucii, formînd un fel de radii late ale cercului.

Pe aceste brațe stă inscripția grecească $\Theta \omega \nu$ = Cela ce sunt. Θ se pune pe brațul drept al chipului, ω , pe cel din mijloc vertical, și ν pe cel stîng. Aceste cuvinte sunt luate din cuvintele zise lui Moise de Dzeu din rugul cel de foc: „ $\epsilon \gamma \omega \epsilon \lambda \mu \iota \delta \omega \nu$ ”. „Eu sunt, cela ce sunt”. Acest us este curat grecesc; dar' a trecut și 'n biserică apusană, carea atît în privința arhitecturii, cît și a picturii a fost atît de mult influințată de arta bizantină.)

) În o biserică din Aachen se află un candelabru ($\delta \chi \rho \rho \sigma$) mare, împodobit cu email. Friderich Barbarossa l'a acățat în cupola principală de-asupra mormîntului lui Carol cel mare. Pe acesta este Iisus ca judecător. Chipul are nimf cu cruce; și brațele crucii au niște decorațiuni rotunde, niște năsturei de aramă, cari își reamintesc literile de mai sus. Chiar acățarea unui candelabru mare în cupolă e datină grecească.

Cărți și reviste.

Piese teatrale. In editura librăriei Ciureu (Brașov) au apărut piesele teatrale:

- a) „La Crăciun“, dramă în trei acte; și „Pictorul fără voce“, comedie într'un act, de Antoniu Pop. Prețul 30 fileri.
b) „Vine Vlădica“, comedie în trei acte, de Antoniu Pop. Prețul 40 fileri.
c) „Dușmănoasă“, piesă teatrală în un act, pentru Ajunul Crăciunului, de Maria Bogdan, învățătoare. Prețul 16 fileri.
d) „Despre portul românesc“, și alte trei piese teatrale cu 4 persoane, cum și un dialog comic, pentru școlari și școlărițe, — de Maria Bogdan. Prețul 40 fileri.

„Limba magiară“, manual pentru alevii școlilor populare române, de învățătorii Iuliu Grefșorean și Iosif Moldovan. Editura librăriei și litografiei Petru Simtion în Arad. Prețul 50 fileri.

„Istoria Românilor bănățeni“. Cu o carte de mare valoare a înauțit literatura română domnul Dr. George Popoviciu, protopresbiterul gr. ort. român al Lugojului, cu istoria poporului român din Banat, scrisă cu multă competență, după o amănunțită studiere a tuturor izvoarelor cunoscute. Cartea, intitulată „Istoria Românilor bănățeni“, s'a tipărit în Budapesta (tipografia „Poporul Român“) pe cheltuiea autorului și are pe 424 pagini (hârtie bună, tipar curat) următorul conținut: I. Introducere. II. Dacia. III. Luptele Dacilor cu Romanii, IV. Dacia sub Romani, V. Goții ostici și vestici, VI. Hunii, VII. Gepizii și Lungobardii, VIII. Slavii, IX. Avarii, X. Bulgarii, XI. Imigrarea Magyarilor și organizarea statului ungar, XII. Biserica română în legătură cu cea slavo-bulgară, XII. Banatul sub regii arpadiani, XIV. De la apunerea casei arpadiane până la căderea Timișorei în mâinile Turcilor, XV. Domnia Turcilor asupra Banatului, XVI. Ierarhia ort. română și apunerea ei, XVII. Banatul sub administrația militară, XVIII. Banatul sub administrația camerală, XIX. De la provincializarea Banatului până la finea războiului civil (1780—1848), XX. Încheiere. Prețul cărții 6 corone un esemplar, plus porto. Se poate procura de la autorul, în Lugoj. Vom reveni, ear' până atunci o recomandăm cetitorilor cu toată căldura.

„Colinde, poezii și versuri funebre“, de Maria Bogdan, învățătoare. Editura librăriei Ciureu în Brașov. Prețul 20 fileri.

Calendarul tipografiei archidieceșane pe anul 1905. A eșit de sub tipar calendarul tipografiei archidieceșane pe anul 1905 și se poate procura de la librăria archidieceșană, și acum ca și în anii trecuți, legat împreună cu șematismul metropoliei noastre, sau fără șematism.

Calendarul acesta este indispensabil în mâna preoțimeii și învățătorimeii noastre, căci pe lângă partea cu ritualele, cum sunt sărbătorile, ordinea evangeliilor, cu apostolul, glasurile și stăruiele la duminecile de peste an, în anul acesta s'a întocmit un plan general al afacerilor atât pentru preoți, cât și pentru învățători în întreg cursul anului, așa că trebuie deschis numai calendarul și preoțimea va afla indicate în fiecare lună afacerile principale față cu superiorii și față cu parohia. Tot asemenea și învățătorii.

Cuprinsul.
Cronologia în general cu momentele mai principale. Date cronologice pe anul bisericesc 1904/5. Sărbătorile și alte zile sărbătorești preste an. Posturile obligate. Delegarea postului. Cele 12 luni cu indicarea detorilor privitoare la rituale. Pătrările lunilor. Anotimpurile, întunecimi, regentul anului. Genealogia esei domnitoare și domnitorii celorlalte state. Afaceri de post și telegraf. Șematismul metropoliei. Șematismul complet al archidieceșei. Delegațiunea, eforia școlilor din Brașov, școlile medii, școlile cu mai mulți ca doi învățători, stipendistii din fondurile archidieceșane. Șematismul somariu al dieceselor. Ierarhia metropoliilor ortodoxe din monarhie. Evidență pentru oficiile parohiale, protopresbiterale, pentru clerici și învățători. Norme pentru meseriași. Dispozițiuni normative pentru esamenale private și cele de calificare învățătorești. Normele privitoare la pensionare. Învățătorul ca soțdat.

Partea literară. Despre frumusețea femeii bune. Carmen Sylva. Botoșanii, N. Iorga drumuri și orașe în România. Cine a iscodit rachiu. N. Tolstoi. Dojna, Varianta, Mândro, mândro vrei nu vrei, La mijloc de codru des, M. Eminescu. Povestea lui Ștefan cel mare și Sfânt, L. Gribincea. Sfântul George, G. Manolescu. Joile rele, G. Coșbuc. Oltul, Nic. Otavă. De la noi, N. C. O. avă. Hora cânilor, O. Goga. Hora lupilor, O. Goga.

Economie. Grăpatul gâului, Gh. Manolescu. Cultura porumbului, V. S. Moga.
Literatura populară. Vers la nașterea Domnului. Umblă maica după fiu. Vers la botzul Domnului.
Însemnarea târgurilor.

In partea literară s'a luat ce avem noi mai bun în literatura noastră pentru popor și s'au luat și tractate economice de mare folos pentru țeranii noștri.

Recomandăm cu toată căldura procurarea acestui calendar, ch'ămat și el a înmulții averea tipografiei archidieceșane, din care se de au se dau ajutoare văduvelor și orfanilor rămași după preoți.

Chiar și din motivul acesta preoțimea noastră este ch'ămată a lucra pentru-ca acest calendar să fie procurat și de către țeranii noștri, cari pot afla multe povești bune în acest calendar, lectură folositoare, și date privitoare la viața noastră bisericescă.

Comandele sunt a se adresa la librăria noastră archidieceșană.

Nr. 998/1904. [328] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului al II-lea învățătoresc reînființat la școala din opidul Mercurea, protopresbiteratul Mercurei, se eșerie concurs cu termen de 10 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele: 800 corone, cuartir și lemnele necesare de foc.

Reflecții la acest post au să-și înainteze cererile lor instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul mai sus indicat.

In conțelegere cu comitetul parohial.

Mercurea, 3 Noiembrie 1904.

Oficiul protopresbiteral.

Avram P. Pecurariu
protopresb.

Nr. 750/904 [330] 1—3

Concurs

Pe temeiul ordinului Venerabilului Consistoriu archidieceșan, dto 2 Noiembrie a. c. nr. 11.497 Bis., se publică concurs pentru ocuparea postului de capelan din comuna Rovina.

Emolumentele, sunt jumătate din toate venitele fasonate în cota B., cum și din suma de întregire de la stat.

Competenții au să-și înainteze rugărilor instruite conform normelor în vigoare, în termen de 30 zile, de la prima publicare a acestui concurs în „Telegraful Român“ și a se prezenta în timpul regulamentar pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Brad, la 11 Noiembrie 1904.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Zarand în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Epilepsia.

Cine suferă de epilepsie (nevoie), convulsii și de alte morburii nervoase, să ceară broșura asupra acestora. Se capătă gratis și franco prin „priv. Schwaben-Apotheke, Frankfurt a. M.“ (90) 32—52

Au apărut în Tipografia archidieceșană:

Noul abecedar de Dr. Petru Șpan
Prețul e 40 fileri.

Călăuza noului abecedar
De acelaș. — Prețul 20 fileri.

Se pot procura de la **Librăria archidieceșană**.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu.“

	Cor.
1. Ținerea vitelor, de Eugen Brote	—24
2. Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3. Prăsierea pomilor, de Dem. Comșa	—24
4. Legea veterinară, de învățătorul Muntean	—60
5. Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Aurel Brote	1-60
6. Cartea stăpănilor săteni, de R. Simu	—70
7. Statutele tovărășiilor agricole	—
8. Statutele insoțirilor de credit (Raiffeisen)	—
9. Povești pentru stăpănirea gândacilor de Maiu	—10
10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vie	—
11. Povești pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredeleşe mugurii	—10
12. Scurtă povățuire la stăpănirea șorecilor de câmp	—10

Se pot procura de la
Librăria archidieceșană, Sibiu.

Nr. 116/904 [329] 1—3

Concurs

Prin acesta se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Streiu Sacel și filia Crișeni, tractul Hațeg, cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în cota B. pentru conțelegere.

Concurenții să-și trimită cererile lor, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral și să se prezente în v'ro Duminecă sau sărbătorile în biserica de acolo spre a și arăta desteritatea în cântarea și predicarea bisericescă.

Hațeg, în 12 Nov. 1904.

In conțelegere cu comitetul parohial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Hațeg.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Somatosă

albumină de carne solubilă

conține stoffe nutritive ale cărnii (corpuri de albumină și săruri) ca prav ușor solubil, fără gust, eminent

remediu întăritor

producător de apetit

pentru debili, persoane rămase înapoi în dezvoltare, pacienți de nervi, de piept și de stomac, pentru leuze, copii cari sufer de rachitis, pentru convalescenți etc.

Somatosă de fer

pentru cei ce sufer de chlorosă (Bleichsucht) recomandată de medici.

Somatosă de fer constă din somatosă, cu 2% fer în formă de legătură organică.

Somatosă produce apetit în măsură mare

Se capătă în farmacia și drogerii — Veritabil în pachet original.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld
(despărșământul farmaceutic.)

A eșit de sub tipari în Tipografia archidieceșană:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduela Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmosele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu 1-60 cor., legat în piele cu copcii galbine 3-20 cor. plus porto postal 30 bani.
Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

A eșit de sub tipari în Tipografia archidieceșană:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidieceșană în Sibiu** cu prețurile: broșat 7 cor., legat în pânză neagră 9-50 cor., ediție de lux broșat 8 cor., legat după cum se comandă.

La Librăria Tipografiei archidieceșane din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasfântiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduela Utreniei — Ciasul dîntăiu, al doilea și al șeselea. — Rânduela Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rânduela Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminică. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduela Sinacsariului. — Bogorodicele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincina Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.